

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Державного
Податкового Університету
від «06» жовтня

2022 № 1007

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 34**
при очищенні дахів, будівель (споруд) від снігу

Ірпінь 2022

1. Загальні вимоги безпеки

1.1. До роботи з чищення дахів від снігу допускаються працівники, які досягли 18-річного віку, пройшли інструктаж з безпечних методів виконання робіт, медичний огляд і допущені до робіт на висоті.

1.2. Працівники зобов'язані:

- дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, режиму праці і відпочинку, трудової дисципліни (відпочивати та курити дозволяється тільки в спеціально обладнаних для цього місцях). Забороняється з'являтися на роботу у стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння, а також розпивати спиртні напої, вживати наркотичні засоби або токсичні речовини в робочий час або на робочому місці;

- правильно застосовувати необхідні спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) відповідно до умов і характеру виконуваної роботи;

- виконувати вимоги з охорони праці та пожежної безпеки, знати сигнали оповіщення про пожежу, порядок дій під час пожежі, місця розташування засобів пожежогасіння і вміти користуватися ними;

- знати прийоми надання першої допомоги при нещасних випадках на виробництві;

- інформувати безпосереднього керівника: про будь-яку ситуацію, що загрожує життю і здоров'ю людей; про кожний нещасний випадок, який стався на виробництві; про помічені несправності устаткування, інструменту та ЗІЗ (до їх усунення до роботи не приступати) або про їх відсутність; про погіршення стану свого здоров'я, в тому числі про виявлення ознак гострого захворювання;

- виконувати тільки ту роботу, яку їм доручено, і безпечні способи (прийоми) виконання якої їм відомі. За необхідності потрібно звернутися до безпосереднього керівника робіт за роз'ясненням;

- знати конструкцію й дотримуватись вимог технічної експлуатації застосовуваного інструмента;

- знати та дотримуватися правил особистої гігієни.

1.3. У процесі роботи на працівників можуть впливати шкідливі й небезпечні виробничі фактори:

- інструменти, які рухаються;

- низька температура повітря робочої зони;

- підвищена вологість повітря робочої зони;

- вітер і протяги;

- підвищене значення напруги в електричному колі, замикання якого може статися через тіло людини;

- недостатня освітленість робочої зони;

- гострі краї, задирки й шорсткість на поверхні інвентарю, інструменту, поверхні даху;

- фізичне перевантаження;

- можливість падіння працівника з висоти та падіння предметів з висоти на працівника.

1.4. При виконанні робіт на даху працівники повинні бути забезпечені випробуваними й перевіреними запобіжними поясами, спеціальним спорядженням і неслизьким взуттям, а також ЗІЗ відповідно до чинних норм безплатної видачі засобів індивідуального захисту працівникам житлово-комунального господарства.

1.5. При настанні нещасного випадку необхідно надати потерпілому першу долікарську допомогу, негайно повідомити про подію майстра або іншого керівника, вжити заходів з метою збереження обстановки події (стану обладнання), якщо це не створює небезпеку для оточуючих.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Роботи на даху будівлі виконувати за нарядом-допуском. За необхідності працівники повинні бути забезпечені засобами індивідуального захисту від падіння з висоти.

Приступати до виконання робіт на даху будівлі слід лише після перевірки керівником робіт (майстром, виконробом) справності та надійності несучих конструкцій, даху й огорожень.

2.2. Місця кріплення запобіжних поясів мають бути вказані керівником робіт (майстром, виконробом) згідно з розробленим проектом виконання робіт.

2.3. Перед початком роботи працівник повинен:

- ознайомитися із заходами з безпечного виконання робіт в зонах дії небезпечних виробничих факторів і пройти цільовий інструктаж із записом у журналі інструктажів;

- перевірити справність і придатність засобів індивідуального захисту (поясів, касок, страхувальних канатів тощо);

- надягти ЗІЗ відповідно до виконуваної роботи;

- оглянути ділянку роботи, про помічені недоліки та несправності негайно повідомити керівника робіт і до їх усунення до роботи не приступати;

- перевірити наявність і справність інструменту (дерев'яних або пластмасових лопат, спеціальних пристосувань - гачків);

- перевірити справність кроків і обрешітки (опалубки) даху, а також його парапету;

- впорядкувати робоче місце й підходи до нього, за необхідності посипати їх піском, шлаком або іншими матеріалами, що запобігають слизькості.

2.4. Працівники не повинні братися до виконання робіт при:

- несправності пристосувань, інвентарю, засобів захисту (відсутності поясу і страхувальних канатів, неслизького взуття), обладнання, інструменту і механізмів;

- недостатній освітленості та захаращеності робочих місць і підходів до них;

- порушенні міцності конструкцій будівель і споруд;

- несприятливих метеорологічних умовах (снігопаді, тумані, посиленні вітру до 15 м/с і більше).

2.5. Виявлені порушення вимог охорони праці повинні бути усунені власними силами, а при неможливості це зробити працівники зобов'язані повідомити про них бригадиrowі або керівнику робіт.

3. Вимоги безпеки при виконанні роботи

3.1. При скиданні снігу з дахів має бути вжито таких заходів:

- тротуар, а в необхідних випадках і проїжджа частина, в небезпечній зоні можливого падіння снігу захищаються з трьох сторін інвентарними решітками, щитами, мотузкою з червоними прапорцями (сигнальною стрічкою). Огорожу розміщують на відстані не менше 1 м від будівлі за її висоти до 20 м і не менше 10 м за висоти будівлі від 20 м до 40 м. У разі необхідності скидання снігу з дахів будинків висотою понад 40 м розмір огорожувальної зони повинен бути пропорційно збільшений;

- до огорожі на тротуарі виставляється черговий в сигнальному жилеті й захисній касці, зі свистком для попередження пішоходів про небезпеку та сигналізації працівникам на даху;

- всі дверні прорізи з боку покрівлі, яка очищується від снігу, замикаються, або всередині сходових кліток, арок, воріт виставляються чергові для попередження людей про небезпеку. У разі неможливості замкнути двері виходу з будинку в бік покрівлі, яка очищується, повинно бути зроблено навіс до межі небезпечної зони для захисту пішоходів.

3.2. Не можна допускати на робоче місце осіб, які не мають відношення до дорученої роботи.

3.3. Розміщувати на даху технічні пристосування, інструмент допускається тільки з вжиттям заходів проти їх падіння, у тому числі і від впливу вітру. На час перерви в роботі вони повинні бути закріплені або прибрані з даху.

3.4. Під час роботи на висоті інструмент потрібно тримати в спеціальних сумках.

3.5. Під час виконання робіт на даху з ухилом більше 20 градусів, мокрому чи вкритому інеєм або снігом (незалежно від ухилу), з покриттям з азбестоцементних листів, черепиці та інших матеріалів, які не розраховані на навантаження від ваги працівників, улаштовують міцні трапи шириною не менш як 0,3 м з поперечними планками для упору ніг. Трапи повинні бути закріплені гаком до коника даху.

Працівники повинні мати запобіжний пояс з міцної страхувальної мотузки діаметром не менше 15 мм і випробуваний на навантаження 200 кг. Другий кінець мотузки має бути надійно закріплений за будівельну конструкцію будинку. Прив'язуватися до димових та вентиляційних труб, а також до траверс телефонної або радіотрансляційної мережі не дозволяється. Запобіжний пояс необхідно використовувати і під час робіт на краю даху, незалежно від його ухилу. Мотузка і трос мають прикріплюватися до поясу тільки ззаду. Не можна

скидати з даху на землю невикористані матеріали, інструменти, приладдя та будівельне сміття. Все це необхідно прибрати на перекриття або за допомогою мотузки чи похилою площиною спустити на землю.

3.7. Під час виконання робіт і під час переходів по даху необхідно бути максимально обережним, оскільки на ньому можуть бути цвяхи, які стирчать, і елементи повітряної електропроводки або грозозахисту, які можуть завдавати травм.

3.8. Очищення снігу з даху повинно проводитися тільки в денний час. У разі необхідності проведення цих робіт у вечірній або нічний час місце роботи має бути добре освітлене.

3.9. Перед виходом працівників через слухове вікно або спеціальний лаз на дах необхідно очистити майданчик перед вікном або лазом від снігу, вийти на дах одному працівнику, прив'язаному за допомогою поясу і мотузки до міцної конструкції будівлі, для зміцнення запобіжних мотузок для себе та інших.

3.10. Мотузка перед початком роботи має бути перевірена на міцність, не мати зв'язуючих вузлів. Довжина мотузки має бути такою, щоб вона не звисала з площини даху і при цьому не заважала рухам під час роботи.

3.11. Зняття крижаних бурульок з країв дахів і водостічних труб повинно проводитися тільки спеціальним пристосуванням (гачком). Звішуватися з даху під час виконання робіт не дозволяється.

3.12. Очищення дахів повинно проводитися тільки дерев'яними або пластмасовими лопатами, починаючи від коника до карниза рівномірно, не допускаючи перевантаження від снігу окремих ділянок покрівлі. Не допускається застосування металевого інструменту для сколювання льоду, що утворився на окремих ділянках даху (в настінному жолобі, біля лотків перед ринвами, в самих лотках і інших місцях).

3.13. Тонкий шар льоду (лід), що утворюється на дахах, очищати не потрібно, щоб не пошкодити дах, за винятком звисів, де це очищення обов'язкове (для запобігання утворенню бурульок та їх падінню).

3.14. Заборонено скидати сніг на електричні, телефонні та інші дроти (проводи), антенні вводи, відтяжки контактної мережі, а також на дерева, чагарники, кіоски, що знаходяться внизу, автомашини тощо, аби уникнути їх пошкодження.

3.15. Під час очищення дахів не дозволяється торкатися електропроводів, телевізійних антен, світлових реклам і інших установок, оскільки це може спричинити ураження електричним струмом.

3.16. Прибирання великих шматків льоду з карнизних ділянок покрівель, які не мають спеціальних обігрівуючих пристроїв, повинно проводитися за допомогою пари зі шланга та інших пристосувань з дотриманням заходів безпеки проти опіків і падіння з даху.

4. Вимоги безпеки після закінчення робіт

4.1. По закінченню очищення даху знімати огорожу та плакати слід тільки після прибирання снігу за межі прилеглої території.

4.2. Після завершення робіт необхідно впорядкувати своє робоче місце, залишки матеріалів і пристосування прибрати з даху, ручний інструмент віднести до місця його зберігання.

4.3. Після роботи треба зняти одяг і взуття, привести їх в порядок і прибрати до шафи. Весь спецодяг потрібно в установленому порядку висушувати та здавати у прання й ремонт.

4.4. Після завершення всіх робіт вимити теплою водою з милом (миючими пастами тощо) руки та обличчя, за можливості прийняти душ.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. В аварійних ситуаціях необхідно:

- при пожежі – викликати підрозділ з надзвичайних ситуацій, повідомити про подію безпосередньому керівникові, вжити заходів з метою гасіння пожежі наявними засобами пожежогасіння;

- при виході з ладу обладнання, оснащення, інструменту або його поломки – припинити роботу та повідомити про це керівника робіт;

- у разі зміни погодних умов (снігопад, туман, які зменшують видимість в межах зони робіт, а також посилення вітру до 15 м/с і більше) припинити роботу й перейти в безпечне місце.

5.2. В разі нещасного випадку на виробництві необхідно:

- швидко вжити заходів щодо запобігання впливу факторів, що травмують потерпілого, надання йому першої допомоги, виклику на місце події медичних працівників або доставки потерпілого до закладу охорони здоров'я;

- повідомити про подію керівника робіт чи іншу посадову особу, забезпечити до початку розслідування збереження обстановки, якщо це не становить небезпеки життю і здоров'ю людей.

5.3. При ураженні електричним струмом необхідно звільнити потерпілого від дії струму (вимкнути рубильник, перерубати провід, відтягнути або відкинути його сухою палицею, дошкою). Не можна доторкатися до потерпілого, поки він перебуває під дією струму. Долікарську допомогу надавати одразу після припинення дії електричного струму. Якщо потерпілий знаходиться в непритомному стані, необхідно негайно приступити до масажу серця та штучного дихання до прибуття лікаря.

Після надання першої допомоги потерпілий має бути відправлений до найближчого закладу охорони здоров'я. При підозрі пошкодження хребта його потрібно транспортувати тільки в положенні лежачи на жорсткій основі.

В.о. начальника відділу
охорони праці та пожежної безпеки

Сергій СИЛЬЧЕНКО

ВНЕСЕНО

Провідний інженер з охорони праці
Відділу охорони праці та пожежної безпеки

В. ЖДАНОВА

ПОГОДЖЕНО

В. о. проректора з економіки та
розвитку інфраструктури

О. ДМИТРУК

В. о. начальника юридичної служби

С. СИДОРЕНКО